

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

TREČIADENIS — WEDNESDAY, SPALIS — OCTOBER 29, 1980

Nr. 253

L. K. B. KRONIKA Nr. 44

N. SADŪNAITĖ LAISVĖJE

1980 m. liepos 11 d. Jadvyga Stanelytė aplankė iš Sibiro tremties sugrįžusią Nijolę Sadūnaitę. Vakare, norėdama nuvykti pamydams į Šv. Mikalojaus bažnyčią, sėdo Architektų gatvėje į autobusą, o paskui į įsmuko kažkoks tipas, ir Stanelytė dingo kaip į vandenį.

Liepos 22 d. giminės Jadvyga Stanelytė surado Lukiškių kalėjime. KGB nurodymu jai fabrikuojama kriminalinė byla „už veltėdžiavimą“. Š.m. vienas čekistas tardymo metu Stanelytei pasakė: „Mes iš tavęs antros Sadūnaitės nedarysime!“

Jadvyga - Gemma Stanelytė plačiai žinoma Lietuvoje. Kur ji bebūs — Lukiškėse, lageryje tarp žmogžudžių ir kitose Gulago vietose — Lietuvos katalikai atidžiai seks kiekvieną jos kančios ir aukos žingsnį. Jos auka dar labiau suburs ypač Lietuvos jaunimą prie Eucharistinio Jėzaus, kurį suimtoji ypač mylėjo ir dar labiau visi nusigręš nuo tokios ideologijos, kuriai paremti reikalinga veidmainystė ir smurtas. Tokius, kaip Sadūnaitę, Stanelytę galima sunaikinti, bet neįmanoma suniekti ir nugalėti.

1980 m. liepos 8 d., baigusi ištrėmimo bausmę Sibire — Bogužanose, Nijolė Sadūnaitė gavo pasą ir per Rygą išskrido į Vilnių. Liepos 9 d., vos spėjus lėktuvui nusileisti Rygos aerostuve, stiuardės įsėkė visiems keleiviams parūšėti pasus ir bilietus, kuriuos, išlipant iš lėktuvo, tikrino trys uniformuoti milicininkai. Patikrinę N. Sadūnaitės ir jos palydovo pasus, pareigūnai paaiškino, jog jiems esą kažkokiu neaiškumu ir pakvietė sėstis į šalia lėktuvo stovinčią automatinę, kurioje laukė trys čekistai iš Vilniaus. Po penkių valandų kelionės „Volga“ pasiekė Vilnių. Atvežę prie pat namų Architektų

gatvėje, saugumiečiai palinkėjo Nijolę, „kad daugiau nereikėtų susitikti“ ir paleido.

Kokiame tikslui buvo reikalinga šita čekistų „palyda“? Ogi, kad tie, kurie su gėlimis buvo nuvykę į Rygos ir Vilniaus aerostatus negalėtų jos pasveikinti ir įteikti gėlių, kad vėliau saugumiečiai galėtų sakyti, jog Nijolės Lietuvoje niekas nelaikė ir nepasitiko.

Zinią apie Nijolės Sadūnaitės sugrįžimą greitai pranešė įvairios radijo stotys. Žmonės klausinėjo vieni kitus: „Kaip pamatyti Nijolę?“ O tie, kurie ją sutikdavo, sakė: „Ačiū tau, Nijole, už tavo meilę ir auką. Tu šešerius metus švietei Tautai ir pasauliui, žadai visus nenusilenkti melui bei prievartai, būti ištikimais Dievui ir Tėvynei“. O N. Sadūnaitė skubindavosi pasakyti: „Ačiū, ačiū visiems už maldas ir visokeriopą paramą. Tik jūsų maldų dėka pajėgiau viską pakelti...“

1980 m. gegužės 6 d. Nijolė gavo telegramą iš Šveicarijos, Ciuricho, kurioje rašoma:

„Tarpautinis Krikščioniškas Solidarumas“ maloniai siūnia Jums sveikintus iš metinės konferencijos, vykstančios Ciuriche. Delegatai ir stebėtojai iš 14 kraštų paskelbė savo solidarumą su Jumis jūsų drąsioje kovoje už tikrąją ir sąžinės laisvę. Mes ir toliau įjungsimės Jus į savo maldas, ir toliau informuosime krikščionis apie Jus. Malonėkite atsiminti, kad mes taip pat esame reikalingi jūsų maldų ir palaikymo, kviečiant į solidarumą krikščionis visame pasaulyje.

Su nuoširdumu
Jūsų „Tarpautinis Krikščioniškas Solidarumas“

Delegatai:
Ciurichas, Šveicarija.

Lenkijos unių vadų pasitarimai

Varšuva. — Lenkijos darbininkų vadai vakar suvažiavo į Gdanską pasitarti, ką daryti su Varšuvos valdijos teismo sprendimu. Trijų asmenų teismas, pirmininkaujamas Zdzislaw Koscielniak, sutiko legalizuoti naująsias uniųs, tačiau pats įrašė į unių statutą sakinį, kad uniųs privalo pripažinti komunistų partijos vadovaujantį vaidmenį. Unių centro vadus Walesa pareiškė teisme, kad uniųs nesirengia tapti politine organizacija. Teisėjas šį pareiškimą įsėkė įrašyti į teismo protokolą.

Prie teismo buvo susirinkę apie 3,000 žmonių. Sužinoję apie teismo veiksmus, žmonės pradėjo reikalauti streiko. Walesa ramino susirinkusius, sakydamas, kad šio teismo sprendimas ir statuto keitimas bus apskustas Lenkijos aukščiausioje teisme. Uniųs vadai sutiko palaukti su „teisės streikuoti“ punktais statute, kol lenkų parlamentas paskelbės streikų kontroliuojančius įstatymus. Komisijoje, kuri šį įstatymą ruošia, yra ir naujų unių atstovai.

Darbininkų vadai pasitunt premjerui Josef Pinkowskiui pakvietimą atvykti į Gdanską ir susitikti su unių atstovais Lenino vardu laivų dirbtuvių kieme. Premjeras kvietė darbininkų vadus atvykti į Varšuvą. Kai kurie darbininkai reikalavo tuoj

R. Vokietijos vadų išpėjo Vakarų

Berlynas. — Rytų Vokietijos komunistų vadus Honeckeris paskutiniui metu pasako daug karinių kalbų. Rugsėjo mėn., pradedant Varšuvos pakto karinius pratimus, jis kaltino Ameriką ir Vak. Vokietiją, kad jos didinančios įtampas. Prieš dvi savaites Honeckeris kaltino Vakarų, kad jie siekia pasukti atgal istorijos laikrodį ir bando infiltruoti Lenkiją, padėti reakcijos jėgoms pakeisti ten socialistinę sistemą. Spalio 27 d. vokiečių komunistų vadus pasakė kalbą karinės mokyklos abiturientams, jis nurodė, kad partija niekad neeis, kad socialistinio priešai taptų stipresni už socialistinę šalį. Jei jie bandys pradėti Europoje karą, jie gaus traukiantį smūgį. Jie nori kurstyti vietinius konfliktus ir priversti mus trauktis, tačiau jiems nepavyks, nes mes žiūrėsime, kad pasaulinės istorijos vyksmą neįsuktume atgal, mūsų karinės jėgos bus stiprinamos, pasakė Honeckeris.

skelbti streiką. Unių centro Solidarumo advokatas Jan Olszewski ramino įsikarščiusius, kalbėdamas: „Mūsų rankose yra tėvynės likimas. Mes jau daug laimėjome, o galime viską prarasti ir tuo pačiu nuskriausti visą tautą“. Lech Walesa irgi nerėmė streiko sumanymo.

Sventasis Tėvas Jonas Povilas II specialioje audiencijoje priima iš dr. Kazio Bobelio Lietuvos Diplomatinio Sefto ir Vilko pirminio pasirašytą memorandumą, kuriame iškelta neteisėta Lietuvos okupacija bei jos piliiečių teisių pažeidimai ir prašoma Lietuvos politinę padėtį išskirti ir nagrinėti artėjančio Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje Madride. Toks memorandumas asmeniškai dr. Bobelio buvo įteiktas ir vienolikai Europos vyriausybėms, jam besilankančiam š. m. rugsėjo mėn. Europoje. Kitoms šešiolikai vyriausybėms memorandumas buvo pasiųstas paštu. Nuotrauką šalia dr. Bobelio jo sūnus Jonas.

ARTĖJA RINKIMAI

Washingtonas. — Šių rinkimų metų paskutinė savaitė pailėta Irano laikomų įkaitų klausimu. Nepartinis kandidatas Andersonas išėjo administraciją neįsivelti į Iraką — Irano karą. Stekdama įkaitų paleidimo, kuris labai pakeltų prezidento Carterio prestižą ir jo viltis laimėti rinkimus, vyriausybė gali pažadėti Iranui ginklų dalių ir amunicijos, o toks Amerikos įsikišimas tik išplėstų karą, pasakė Andersonas.

Illinois senatorius Charles Percy ir šeši respublikonai kongreso nariai paskelbė atsisakymą į Illinois kongresmano Andersono rėmėjus. Daugelyje valstijų Andersono kandidatūra kenkia daugiau prezidentui Carteriui, iš kurio Andersonas atitraukia balsuotojus, tačiau Illinois valstijoje yra kitaip. — Andersonui skiriamai balsai atimami iš respublikono Reagano, sakoma pareiškime. Amerikos profesinių sąjungų federacija AFL — CIO kietai dirba už prezidento Carterio perrinkimą. Įvairių unių vadai daugelyje valstijų yra susirėšę su federacijos centru. Ryšiai palaiko per erdvės satelitą, kuris jungia 30 miestų unių veikėjų.

Harvardo universitete išliko „generacijų plyšio“ klausimas. Studentų leidžiamas biuletenis „Harvard Crimson“ pasisakė už Piliiečių partijos kandidatą Barry Commoner, kuris būsiąs geresnis prezidentas už Carterį. Vedamas vadina prez. Carterį „melagiu, šaltu, ambicingu, be principų žmogumi, kuris padarys Amerikai daugiau blogo“. Priešingai, Harvardo un-to ir Massachusetts Technologijos Instituto 20 profesorius ragina savo pareiškime perrinkti prezidentą Carterį, kuris padaręs klaidų, kaip ir visi prezidentai, tačiau daugelis Reaga

Mirė V. Laukaitis

Melbournas. — Spalio 17 d. šia mirė a. a. Viktoras Laukaitis, Australijos lietuvių R. katalikų Federacijos pirmininkas, sulaukęs 53 metų amžiaus, sunkios vėžio ligos iškankintas. Velionis buvo labai veiklus lietuviškose organizacijose, spaudoje, palaikė glaudžius ryšius su Australijos politikais bei parlamentariais, katalikų Bažnyčios vyskupais bei įtakingais dvasininkais.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Filipinuose suimtas amerikietis Victor Lovely, kuris organizavo teroristinius bombų sprogius Maniloje ir kitose vietovėse.

— Popiežius Jonas Paulius II — šis išėjo gydytojų suvažiavimą nepiktaudoti medicinos tyrimų, vaistų ar operacijų neatsakingiems tikslams, vadinamam, genetiniam inžineriavimui.

— Pasitraukus iš pareigų sovietų prezidentui Kosyginui, buvo pakeistas ir jo pavaduotojas Michail Lesečko, 71 m. Jo vieton pirmuoju vicepremieru paskirtas Ivan Archipov, 73 m.

— Zambijoje išrinktas samokslas nuverstį prezidentą Kenneth Kaunda, 71 m. Jo vieton pirmuoju vicepremieru paskirtas Ivan Archipov, 73 m.

— Zambijoje išrinktas samokslas nuverstį prezidentą Kenneth Kaunda, 71 m. Jo vieton pirmuoju vicepremieru paskirtas Ivan Archipov, 73 m.

— Jugoslavijoje UNESCO konferencija pasmerkė Izraelį už švietimo politiką okupuotose arabų žemėse.

— Apie 50,000 anglų demonstravo prieš atominis ginklus, reikalaujanti, kad Britanijos vyriausybė jų atsikvėtytų. Kandidatas I darbiečių partijos vadus Michael Foot žadėjo siūsti atgal į Ameriką visas raketas, kurias planuoja įsigyti dabartinė vyriausybė.

— Salvadorio buvo nušautas žmogaus teisių komiteto narys Ramon Valladares. Prieš dvi savaites buvo nužudytas tos organizacijos sekretorė Magdalena Pineda.

— New Yorko Metropolitan Opera sustarė su muzikantu uni — ja ir pasirašė naują darbo sutartį. Tikimasi dar atgauti nors dalį šių metų sezono, kuris dėl streiko buvo atšauktas.

— Turkijos karinė valdžia paskelbė laikinąją konstituciją, kuri patvirtina įvykusi karinį perversmą.

— Sovietų laikraštis „Selskaja Zizn“ kritikavo JAV žemės ūkio sekretorių Berglandą, kuris palaiko sovietams paskelbtą javų boikotą. Jis visai nenaudingas, nes sovietai gauna javų kitur.

Iranas neskuba paleisti įkaitus

Teheranas. — Pirmadienį Irano parlamentas du kartus posėdžiavo, tačiau amerikiečių įkaitų paleidimo klausimas nepažengė pirmyn. Debatuose daug laiko užėmė karas su Iraku. Antradienį šijitams musulmonams buvo šventa diena, parlamentas posėdžius atidėjo iki trečiadienio. Irano vyriausybės sluoksniai kalba, kad nereikėtų laukti įkaitų paleidimo prieš JAV rinkimus. Tą dieną bus lygiai metai, kai įkaitai buvo pagrobti. Teherano radijas net paskelbė komentarus apie „Amerikos svajones“. Žinios apie greitą įkaitų paleidimą esančios nepagrįstos, tai gandai, kurie rodo, kaip Amerika mažai pažįsta islamišką Iraną.

Beirute Irano diplomatas pasakė, jog ajatola Khomeinis nenori paleisti įkaitų prieš Amerikos rinkimus, kad tuo nepasinaudotų prezidentas Carteris. Khomeinis nesąs nei už Carterį nei už Reaganą, jis nenori kištis į Amerikos rinkimus.

Valstybės departamentas išėjo Iraną dėl plano paleisti dalį įkaitų, kitus dar pasilaikant. Departamento kalbėtojas John Trattner pareiškė, kad amerikiečių įkaitų teismas būtų visiškai nepriimtinas ir neturėtų Iranui labai rimtas pasekmes. Trattner pareiškė: Kaip ir praityje, mes esame girdėję įvairių balsų, kalbančių apie įkaitus. Mūsų patyrimas praityje parodė, kad dažnai labai sunku identifikuoti, kas iš viso kalba su autoritetu.

Irano žinių agentūra pripažino, kad su Kohramshahro miestu grynėjais nutrūko kontaktas. Iranas pirmą kartą paskelbė, kad Abadanas yra prieš apsuptas. Premjeras Rajai pripažino, kad padėtis fronte kritiška.

Jordano karalius Hussein, atviras Irano rėmėjas, vėl atvyko į

Bagdadą su savo premjeru ir keletais generolais pasitarti su Irako prezidentu Saddam Husseinu.

Kariniai komentatoriai tvirtina, kad Iranas turi daug sunkumų su transporto priemonėmis. Naftos vamzdžių perkirtimas jau atnešė naftos produktų stoką. Kilo transporto problemų, ypač artilerijos sviedinių pristatymui į frontą. Iranui trūksta aviacijos kuro ir gazolino kariniams sunkvežimiams. Irako tankai ir artilerija prie apsuptų miestų gauna kas naktį naujas šovinių siuntas.

Indija bando sustabdyti karą

Bagdadas. — Irake lankosi specialios Indijos premjeras Gandhi pasiuntinys Romesh Bhandari, užsienio reikalų ministerijos pasakė, kad Indija bando sustabdyti karą. Indijos prezidentas jam pasakė, kad Irakas mielai priimtų karo paliaubas, jei jam būtų užtikrintas upės žiočių Shatt al Arab suverenumas. Irakas, kaip skelbia Bagdado radijas, nieko iš Irano nenori, tik savo žemių, kurias Iranas dar šacho laikais pasisavino.

Indija daugiausia nukentėjo nuo Irako — Irano karo, nes iš to dviejų naftos valstybių atidavo apie 70 nuoš. Indijos importuojamos naftos. Be to Irake ir Irane dirbo nemažai Indijos darbininkų, kurių 4,000 jau grįžo namo. Abiejose šalyse Indija statė įvairius projektus, kurių vertė 1.5 bil. dol. Indijos uostuose ir sandėliuose gulė apie 100 mil. dol. vertės prekių, kurios turėjo keliauti į kovojančią šalį. Iš jų Indija šiais metais dar turėjo gauti apie 3.5 mil. tonų naftos.

Kinija pažadėjo ginti Tailandiją

Pekinas. — Kinijoje lankosi Tailandijos premjeras gen. Prem Tinsulanonda. Jis bandė įtikinti Kinijos premjerą Zhao Ziyang, kad Kambodija reikėtų paskelbti neutralia valstybe, kurios suverenumą garantuotų visos kaimyninės šalys. Kinija atakliai remia nuverstą Pol Poto režimą, kurio rėmėjų likučiai veda partizaninį karą prieš Vietnamo patatytą Kambodijos režimą.

Kinija pažadėjusi savo paramą Tailandijai, jei Vietnamas palieš jos teritoriją.

Kritikuoja JAV užsienio politiką

Wellington. — Naujosios Zelandijos premjeras Robert Muldoon, kuris ne kartą yra kritikavęs prezidento Carterio užsienio politiką Viduriniuose Rytuose paremtą Amerikos žydų balsų gaudymu. Ypač rinkiminiais metais Amerikos politika labai veikiamas balsų villi jimo. Amerika nukrypo nuo Naujosios Zelandijos pozicijos santykiuose su arabų pasauliu, pareiškė premjeras.

KALENDORIUS

Spalio 29 d.: Maksimilijonas, E. ebijs, Barutis, Tolydė.
Spalio 30 d.: Alfonsas, Zenobia, Minvains, Validė.

Saulė teka 6:17, leidžiasi 4:51.

ORAS

Debesuota, vėjauota, gali lyti, temperatūra dieną 45 l, naktį 35 l.

SKAUTYBĖS Kiekvienas

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŪRAMOVĖ

Redaguoja sktn. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629
Telefonas 476-7089

NERIJOS TUNTO VADOVYBĖS PASIKEITIMO SUEIGA

Dvejus metus Nerijos jūros skautių tuntu sėkmingai vadovavusi j.p.s. Aldona Veselienė, spalio 12 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje įvykioje iškilmingoje sueigoje tuntininkės pareigas perdavė gintarei skautininkei Sofijai Kunstmanienei.

Sueiga buvo pradėta šv. Mišiomis, kurias atnašavo kun. P. Daugintis, S.J., pataraujant Lituanicos tunto bebrui Linui Pauliui. Giedojimui, pianinu pritardama, vadovavo valt. Alvydė Eitutytė, o maldas skaitė vair. Aleksandra Gražytė.

Po pamaldų vyko sueiga, kurią pravedė tunto adjutantė j.p.s. Rūta Karaliūnaitė. Tuntininkės pareigų tunto vėliavos perdavimui — perėmimui vadovavo JAV Vidurio rajono vadeivė j.v.s. Aldona Gasnerienė.

Už rūpestingą pareigų atlikimą garbės žymenimis buvo apdovanotos sekančios vados: v.v. Irena Jasulaitytė — Pažangumo žymeiniu, v.s. Vida Vizgirdaitė — Pažangumo žymeiniu, valt. Alvydė Eitutytė — Žuvėdros, v.v. Jūditė Dargienė ir v.v. Virginija Remeikienė — Vėliavos žymeiniu.

Ordenu Už Nuopelnus su rėmėjo kaspinu buvo apdovanoti: nuolatinis tunto talkininkas dail. Kazys Veselka ir stovyklų talkininkės Milda Povilaitienė ir Nijolė Rubienė. Žymenis ir ordinus prisegė Vidurio rajono vadeivė j.v.s. A. Gasnerienė.

I vyresniškumo laipsnius buvo pakeltos sesės: Danutė Gaurilaitė, Marytė Donskytė ir Eglė Vilutienė, j. vyr. vaitininkės laipsnį. Marija Donskienė ir Gražina Gražienė j. vaitininkės laipsnį ir Laima Kaušaitė j. vaitininkės laipsnį.

Atitinkamus patyrimo laipsnius išlaikiusios sesės buvo pervestos į jų patyrimus atitinkančius laivus.

Apdovanotos žymenimis ir ordinais, i vyresniškumo laipsnius pakeltosios ir kitus laivus pereinančios sesės buvo apdovanotos gėlėmis.

Perskaicius pirmąjį naujosios tuntininkės įsakymą — naujos vadijos sąstatą abi pareigūnės — pareigas perdavusioji ir jas perėmusioji atliko vienetų inspekciją, kurios metu pareigomis pasikeitė ir laivų vadės.

Iškilmingajai sueigos daliai pasibaigusi, sveikinimo žodį tarė LSS Tarybos pirmininkas v.s. S. Miknaitis. Savo linkėjimus abiem vadovėms dovanojimo palydėjo JAV Vidurio rajono vadas v.s. Z. Jaunius, Vidurio raj. vadeivė j.v.s. A. Gasnerienė, Lituanicos tunto atstovai s. V. Balzaras, Aušros Vartų tuntu tuntininkės N. Balzarienė ir Kernavės tto tuntininkė ps. M. Utz.

Sueiga buvo baigta bendrame rate skautiškai supintomis rankomis giedant „Lietuva brangi“.

ASS metinės šventės dienotvarkė

Akademinių skautų sąjūdžio metinė šventė šiais metais Chicago sktyriuje švenčiama lapkričio 8—9 dienomis. Visos šventės iškilmes, išskyrus balių, vyks Jaunimo centro kavinėje sekančia tvarka:

Sestadienis, lapkričio 8 d. 9:30 v.r. — registracija, 10:00

v.r. — Simpoziumas: „Lietuvos klausimo iškilimas Amerikos visuomenėje: teorija ir metodai“. Moderuoja fil. Algis Tamošiūnas. 12:00 v. — Bendri pietūs, 2:00 v. p.p. — Iškilminga sueiga — naujų narių pakėlimai; 6:30 v.v. — Metinės šventės balius Delphian House, 7825 West 95th Street, Hickory Hills, IL. Meninę programą išpildo sol. Praurimė Ragienė, akopanoja Arūnas Kaminskis. Šokiams groja Vytis orkestras. Rezervacijos j. balių priima Roma ir Gediminas Bielskai, telef. 424-4190.

Sekmadienis, lapkričio 9 d. 10:00 v.r. bendri pusryčiai Jaunimo centre; 11:00 v.r. šv. Mišios Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Po Mišių, mirusių Akademinio skautų sąjūdžio mirusiųjų narių kapų lankymas.

Visi ASS ir jų svečiai kviečiami dalyvauti šioje šventėje.

SUVAŽIAVIMAS „DIENOS DOVANOS“

Septintoji dovana skautininkių ir vyr. skautių suvažiavime (seštąja laikant šv. Mišias, atnašautas kun. J. Vaišnis, S.J.) buvo dr. Elonos Vaišnienės paskaita: „Ryšys tarp generacijų“. Prieš šį suvažiavimą „Draugo“ dienraštyje buvo rašoma, kad jos „dinamiškas mintis dėstymas pagauna kiekvieną klausytoją“.

Tur būt tinkamesnį žodžių spibūdinimui dr. Vaišnienės kalbėjimo būdai neapsimoka ieškoti. Ji radikaliai pažvelgė į lietuvišką veiklą, gana griežtai atskirdama lietuvių gyvenimą Lietuvoje ir išeivijoje. „Kiek žmonės Nepriklausomos Lietuvos laikais kalbėjo apie Amerikos lietuvių lietuviybę? Taip pat ir dabartiniais laikais lietuvių žmonių yra svarbiau kaip mes čia gyvename, o ne mūsų veikla. Lietuvoje gyvenantys išlaikys tautos tęstinumą. Ar reikia lietuviybės? Paklausus paskaitininkė šį klausimą, maždaug sekančiai atsakė. Lietuviybė reikiama mums patiems. Mums reikia santykių, nes mes, kaip grupė, esame per gyvenimą kartu. Šį ryšį norime perduoti jaunesniesiems. Reikalinga ilgalaikė strategija. Esame dvi ryškios grupės: lietuvių kilmės amerikiečiai ir Amerikos lietuviai. Turime pagalvoti apie lietuviškai nekalbančius. Dabar juos pritraukiame prie lietuvių, bet jų nepanaudojame. Nebūtų labai sunku juos išmokyti lietuviškai skaityti, tada jiems pasidarytų daug kas prieinama kas vyksta čia ir Lietuvoje. Tuo pačiu mūsų veikla per tuos asmenis plačiau pasiektų ir amerikietiškus sluoksnius. Tačiau daug dėmesio skiriame silpnai kalbančiam lietuviškai jaunimui, o esame aplėdę tuos, kurie lietuvių kalbą gerai moka. Mes turime tapti tiems vaikams „reiklesni“. Dabar stovyklose jiems yra „neleidžiama“ tarp savęs lietuviškai kalbėti, nes vaikų tarpe yra priimta kalbėti gyvenamo krašto kalba; tas, kuris kalba kitaip, yra nepopuliarus. Reikėtų bandyti pakeisti šias sąlygas. Paskaitininkė pasakojo, jog ji pati yra pratinusi mažą grupę vaikų stovykloje lietuviškai kalbėti. Tai buvo daug laiko pareikalavęs uždavinys, bet yra įmanoma ir labai svarbu. Ji siūlė, kad vadovai stovyklose bandytų įvesti pusvalandžius, kurių metu būtų kalbama tik lietuviškai, pavyzdžiui, kokio nors užsiėmimo (sporto, rankdarbių) metu, būtų vartojami tik lietuviški terminai; siūlė statyti sąlygą: jei nekalbi, nedalyvauji. Gerai kalbantys turėtų progą kalbą panaudoti ir būtų lietuvių kalbos įvedimo pradžia. Taip pat ji siūlė, kad gal būt skautai ir ateitininkai surengtų bendrą stovyklą gerai lietuviškai kalbančiam jaunimui; ją ypatingai gerai ir įdomiai paruošė. Susidarytų natūrali aplinka liuanistinai pajėgiam jaunimui užmegzti artimesnius ryšius. Kita įdomi paskaitininkės mintis buvo: „Mūsų grupei atėjo gyvenimo vidurys ir mes turime išsiskirti“.

Nerijos jūros skautių tunto udytės iškilmingoje sueigoje.
Nuotr. J. Tamalaitis

kojo, jog ji pati yra pratinusi mažą grupę vaikų stovykloje lietuviškai kalbėti. Tai buvo daug laiko pareikalavęs uždavinys, bet yra įmanoma ir labai svarbu. Ji siūlė, kad vadovai stovyklose bandytų įvesti pusvalandžius, kurių metu būtų kalbama tik lietuviškai, pavyzdžiui, kokio nors užsiėmimo (sporto, rankdarbių) metu, būtų vartojami tik lietuviški terminai; siūlė statyti sąlygą: jei nekalbi, nedalyvauji. Gerai kalbantys turėtų progą kalbą panaudoti ir būtų lietuvių kalbos įvedimo pradžia. Taip pat ji siūlė, kad gal būt skautai ir ateitininkai surengtų bendrą stovyklą gerai lietuviškai kalbančiam jaunimui; ją ypatingai gerai ir įdomiai paruošė. Susidarytų natūrali aplinka liuanistinai pajėgiam jaunimui užmegzti artimesnius ryšius. Kita įdomi paskaitininkės mintis buvo: „Mūsų grupei atėjo gyvenimo vidurys ir mes turime išsiskirti“.

Perduodama pareigas Nerijos tuntu tuntininkė j. ps. Aldona Veselienė naujai vadeivė s. Sofijai Kunstmanienei perduoda ir „valdžios ženklą“ — švilpuką.
Nuotr. J. Tamalaitis

kinti kas mes esame ir ką mes darome“. Kaip individai, turime ryšį su Lietuva. Iš Lietuvos atvyksta žmonės čia, mes vykstame ten, taigi turime progą keisti Lietuvos žmonių galvoseną. „Mes dalyvaujame savo tautos formavime. Mūsų esminis gyvenimo bruožas yra būti ryšiniškai“. Dr. Vaišnienė išsklė ir kitų mintį, papasakojo kaip dabar JAV valdžia žiūri į etnines grupes. Savaime aišku, paskaitai pasibaigus vyko gyvos diskusijos.

Po trumpos pertraukėlės vyriausia skautininkė v.s. Irena Kerelienė davė LSS skautių seserijos trumpą veiklos apžvalgą, paminėdama stovyklas, vadovų mokyklas, suvažiavimus, seserijos vadijos rengiamas vakarones, parodas, socialinio

skyriaus veiklą, seserijos mokymus: įžodžiai sau ir gyvenimas sau. Skautas ar skautė, nepripažinti atlikti gerųjų darbų, nesugeba tarnauti Tėvynei, o nepajėgdami j. tautiškumą pažvelgti plačiau, kaip žmoniškumo vertybę, neranda jame prasmės. Visi trys ideologijos punktai turėtų būti laikomi svarbiais. Antra, mes labai toli atitrūkome nuo skautiškąjo metodo, arba jo visiškai neišmokome. Vadovės sueigos tėsia liuanistinų mokyklą programą (dažnai nevykusiai), neugdo ir neformuoja mergaičių charakterio. Jaunimui sueigos neįdomu. Mums reikia vadovų, kurios suprastų skautiškąjį metodą, turėtų kiekvienoje sueigoje konkretų tikslą. Gerų intencijų ir entuziazmo neužtenka! Gillwello mokykla yra puiki proga vadovams pasitobulinti skautiškąjį metodą ir išmokyti kaip jį panaudoti. Pabuvęs šioje mokykloje labai aštriai pajunti, ko trūksta lietuviškame skautavime. Ateityje yra numatoma turėti kursų vien lietuviams, nes tikimasi savo tarpe turėti Gillwello mokyklos direktorių lietuvių, kuris turės teisę kursų organizuoti. Pabaigoje buvo pristatyta antroji skautininkių grupė, šia vasarą mokyklą lankiusi.

Po trumpo suvažiavimo uždarymo, visos apdovanotos ne tik dvasinėmis dovanomis, bet ir mažomis žvakutėmis atminimui, skubėjome dainuodami, o tarnavimą Artiui — tėveliui. Pavyzdžiui, daug kur jaunesniosios skautės įžodžio metu, gerojo darbelio mazgelį yra kviečiama užrišti mamytė, su pastaba, kad ji prižiūrės ar jos dukrytė kas dieną padarys gerą darbą. Jaunesniosios skautės įžodyje yra labai paprasta: pasibaždu kas dieną padaryti gerą darbą. Tačiau ar vienetų vadovės tikrina savo pauktyčių gerojo darbelio atlikimą? Jei mergaitė prižada daryti kas dieną, tai ji turėtų būti patinama tai atlikti, o mes jau nuo

pat jos skautavimo pradžios mokome: įžodžiai sau ir gyvenimas sau. Skautas ar skautė, nepripažinti atlikti gerųjų darbų, nesugeba tarnauti Tėvynei, o nepajėgdami j. tautiškumą pažvelgti plačiau, kaip žmoniškumo vertybę, neranda jame prasmės. Visi trys ideologijos punktai turėtų būti laikomi svarbiais. Antra, mes labai toli atitrūkome nuo skautiškąjo metodo, arba jo visiškai neišmokome. Vadovės sueigos tėsia liuanistinų mokyklą programą (dažnai nevykusiai), neugdo ir neformuoja mergaičių charakterio. Jaunimui sueigos neįdomu. Mums reikia vadovų, kurios suprastų skautiškąjį metodą, turėtų kiekvienoje sueigoje konkretų tikslą. Gerų intencijų ir entuziazmo neužtenka! Gillwello mokykla yra puiki proga vadovams pasitobulinti skautiškąjį metodą ir išmokyti kaip jį panaudoti. Pabuvęs šioje mokykloje labai aštriai pajunti, ko trūksta lietuviškame skautavime. Ateityje yra numatoma turėti kursų vien lietuviams, nes tikimasi savo tarpe turėti Gillwello mokyklos direktorių lietuvių, kuris turės teisę kursų organizuoti. Pabaigoje buvo pristatyta antroji skautininkių grupė, šia vasarą mokyklą lankiusi.

Po trumpo suvažiavimo uždarymo, visos apdovanotos ne tik dvasinėmis dovanomis, bet ir mažomis žvakutėmis atminimui, skubėjome dainuodami, o tarnavimą Artiui — tėveliui. Pavyzdžiui, daug kur jaunesniosios skautės įžodžio metu, gerojo darbelio mazgelį yra kviečiama užrišti mamytė, su pastaba, kad ji prižiūrės ar jos dukrytė kas dieną padarys gerą darbą. Jaunesniosios skautės įžodyje yra labai paprasta: pasibaždu kas dieną padaryti gerą darbą. Tačiau ar vienetų vadovės tikrina savo pauktyčių gerojo darbelio atlikimą? Jei mergaitė prižada daryti kas dieną, tai ji turėtų būti patinama tai atlikti, o mes jau nuo

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Padangos. Priekinių ratų reguliavimas ir balansavimas. Stabdžiai. Dujiniai. Įmetamieji vamzdžiai ir kiti pataisymai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-ups. Lubrication. Change of oil and filters.

COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE

2423 West 59th Street — Tel. GR 6-7777

Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro. Šventadieniai uždaryta — Sav. MIKAS CESAS. Sestadieniai nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Atidaryti biokidiniai nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro. Sekmadieniai nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

Tel. — 476-2206

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays. Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje U.S.A.	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šventadieniai nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šventadieniai 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisyti savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių nesugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

nors porai dienų, pasidalinti savo rūpestiais, nes pasidalinus tie rūpestiai pasidaro ne tokie svarbūs, ir, prisirinkus tiek daug dovanėlių, pasiryžti ateities darbams. Lieka tik padėkoti rengėjoms už tokią gražų suvažiavimą.

Liūda Rugienė

Sueiga — simpoziumas

Simpoziumas tema — „Vyresniųjų ir jaunesniųjų pažiūros į dabartinį skautavimą“ bus pravestas sekančioje Chicago skautininkių kūramovės sueigoje lapkričio 16 d. (sekm.). Simpoziume dalyvaus fil. ps. Kęstutis Jėčius, ps. Linas Kučas, Alius Meilus, v.s. Rasa Kaminskaitė, v.s. Gintė Remeikytė, v.s. Vilija Kerelytė. (Nukelta į 5 psl.)

SOPHIE BARGUS RADIO SEDMOS VALANDOS

Visos programos su WOPA

Lietuvių kalba: nuo pirmadienio iki penktadienio perduodama nuo 4 val. p.p. iki 4:30 val. p.p. per tą pačią stotį. Šventadieniai ir sekmadieniai nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Tel. 434-2413
1490 AM
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Advokatų Draugija VALDEMARAS BYLAITE

IR
VINČAS REZGYYS

Tel. 778-8000

2458 W. 69th St., Chicago, Ill.

Val. tel. 778-8000

Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. — išskyrus

trę. Sešt. 12:00-4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvio gydytojas

3925 West 59th Street

Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. nuo 12-4

val. popiet. ir 6-8 val. vak. trę. ir sešt. uždaryta

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

KŪKŪKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.

Ofiso tel. 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidinės ligos

2454 West 71st Street

(71-mos ir Campbell Ave. kampas)

Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 9-12 val.

3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527

Dr. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA

1185 Dundee Ave.

Egin, Ill. 60120

Valandos pagal susitarimą

Tel. 262-4422, 373-4222, 380-0670

Dr. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofisai:

111 NO. WABASH AVE.

4200 NO. CENTRAL AVE.

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir

“Contact lenses”

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trę.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antr. 1-4 popiet. ir ketv. 5-7 vak.

Ofiso tel. 776-2880; rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 2-5 ir

6-7 — iš anksto susitarus

DR. PETRAS ŽILIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 West 63rd Street

Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 2-5

ir 6-7 — iš anksto susitarus

ESAME PRIE LAIMĖJIMO

Daug kartų esame rašę bet ir be rašymo mūsų skaitytojai ir visi lietuviai gerai žino, kad Lietuvos valstybingumo žymių išlaikymas yra be galo reikšmingas tiek kovojančiai bei kenciančiai lietuvių tautai, tiek visai lietuviškai išeivijai.

Washingtono ir kai kur kitur ligi šių dienų reziduoją Lietuvos, Latvijos, Estijos atstovai, praslinkus 40 metų nuo tų kraštų okupacijos, vis dar aktyviai byloja visam pasauliui ir mūsų okupantui, kad faktiška Pabaltijo kraštų okupacija yra nelegali, kad tų valstybių žmonės kenčia prievartinę vergiją ir kad Sovietai, faktiškai paverge tuos kraštus, yra tik laikini jų valdytojai, neturį juos bet kuriu teisiu ir teisės kalbėti Lietuvos, Latvijos, Estijos vardu.

Tačiau, kaip jau visi gerai žino, ant mūsų diplomatijos JAV-bėse nuolat kabojo gresmė — lyg koks Damoklo kardas, kad su mūsų labai neįskaitingu diplomatų senyvo amžiaus mirimi gali nukristi ir ši institucija, o kartu ir mūsų valstybingumo testinimo išlaikymą sunaikinti.

Šiuo reikalu gerą naujieną lietuviams asmeniškai paskelbė dr. Stephen Aiello, JAV-bių prezidento Jimmy Carterio patarėjas tautybių reikalams, parodęs ypatingą palankumą pavergtoms Pabaltijo tautoms. Jis kartu su prezidento J. Carterio sekretore Victoria Mongiardo pereiną savaitgalį iš Washingtono atskrido į Chicago. Abu du aukšti pareigūnai spalio 24 dienos rytą atvyko į Šeraton — Midway Motor Inn viešbutį, kurio salėje tuo metu buvo prasidėjęs JAV Liet. Bendruomenės IX tarybos atnaujinimo seimas.

Iš visų JAV-bių suvažiavusių JAV LB rinktiniams atstovams, aukštiems LB pareigūnams ir kitų organizacijų atstovams bei svečiams jis iškilmingai paskaitė JAV prezidento J. Carterio ir Valstybės departamento nutarimo projektą, kuriame labai gražiai ir tiksliai išreikšti motyvai, kodėl JAV-bės nepripažįsta Lietuvos, Latvijos, Estijos prievartinės okupacijos ir išreiškia nusistatymą leisti tam tikru būdu paskirti naujus atstovus tuo atveju, kai iškilis reikalas. (Šis dokumentas paskelbtas vakar dienos "Draugo" 1 pusl.).

Iš JAV-bės prezidento Jimmy Carterio, Valstybės departamento sekretoriaus E. Muskie'io parodė daug geros valios Lietuvai, Latvijai, Estijai. Teko patirti, kad prie minėto dokumento pravedimo daug padarė prezidento patarėjas Saugumo reikalams Zbigniew Brzezinski ir jau mūsų minėtas prezidento patarėjas tautybių reikalams dr. Stephen Aiello, dr. Stephen Aiello ir kitiems pareigūnams, lietuvių draugams, kurie mums padėjo.

Kartu reikia džiaugtis, kad JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninės reikalų tarybos atstovai bus suradę tinkamą būdą laimėjimui atsiekti. Tvarkant mūsų diplomatijos testinimo reikalus, dar iškilis visa eilė kitų problemų, kurios pareikalaus dar daug pastangų. Joms nugalėti reikės ir platesnės lietuvių visuomenės tautos. O kokios — paaiškės tada, kai Baltųjų Rūmų ir Valstybės departamento pareikšimas bus oficialiai paskelbtas ir kai jis bus pradėtas praktiškai vykdyti.

Tegul kiekvienas žmogus, kurį jus sutiks, nueina nuo jūsų geresnis. O kad jūs būtumėte lyg kryžkelės užrašas, kuris kitiems, o ypač jaunoms širdims, parodytų kelią į tikrąją laimę... Tegul nepritrūksta jums jėgų aukotis ir toliau, kol bus atkelta atbaita, kaip Kristaus ant Kryžiaus. Tada visos kančios gyvenimas atrodys kaip sapnas, gal ir labai baisus, bet trumpas, palyginus su nesibaigiančia amžinybe.

Kun. Karolis Garuckas

Paskutiniu metu Lietuvos diplomatijos testinimo išlaikymo akciją į savo rankas perėmė JAV Liet. Bendruomenės Visuomeninių reikalų taryba, Algimanto Gečio vadovaujama. Su juo kartu daug dirbo Aušra Zerr, Algimantas Gureckas, Rimas Cesonis ir kiti atsakingi vadovai. Štai keletas faktų, kaip viskas tai vyko.

1979.IX.26 JAV LB pastangomis kongresmanas Charles Dougherty (Penn.) į JAV atstovų rūmus įnešė įstatymo projektą (H.R. 5407), pagal kurį, pradedant 1981 metais, Lietuvos atstovybės Washingtono ir Lietuvos konsulų šiame krašte išlaikymui būtų skiriama 250,000 dol. suma. Įstatymo projektą taip pat siekta užtikrinti Lietuvos atstovavimo JAV-bėse testinimą. Kiek vėliau sen. John Heinz III (Penn.) rūpestį į JAV Senatą tuo pačiu klausimu įnešė įstatymo projektas S.2257. Iki šio meto JAV Kongrese šiam projektui esą sutelkta daugiau kaip 50 remėjų (ko — sponsorų). Veikla pareikalavo iš Liet. Bendruomenės pareigūnų ypač iš Visuomenės tarybos darbuotojų, daug pasišventimo, ryžto, darbo valandų ir lėšų. Prie daugelio LB apylinkių buvo sudarytos specialios komisijos šios akcijos remimui, laišku rašymui. 1979.XI.29, XII.15 vėl lankytasi ir tartasi Valstybės departamente. Akcija buvo tęsiama ir šiais metais: vasario 7 d. JAV LB pareigūnai tarėsi su JAV Atstovų rūmų Užsienio reikalų komisijos pirmininku kongr. Clement J. Zablocki. Šis pasimatymas privedė prie teigiamo LDT-bos finansų klausimo išsprendimo. Su atitinkamais pareigūnais bei kongresmanais dar tartasi, poėdžiata liepos 31 d. ir kelias atvejais rugsėjo bei spalio mėnesiais. Ypačingą palankumą šiuo klausimu parodė kongr. Zablocki, kongresmanai Dougherty ir Derwinsky, Valstybės sekretoriaus padėjėjai Atwood ir Barry, Pabaltijo skyriaus viršininkas Longo.

Liet. Bendruomenės akcija, matyt, buvo labai taikli ir efektyvi, nes š.m. rugsėjo mėnesį kelias atvejais Sovietų TASSo agentūra ir sovietinė spauda apytarė smarkiai puolę Pabaltijo kraštų atstovybes, jas vadinami "šnipų lizdais", pridėdami ir kitus epitetus. Maskva, rodosi, supratus, kad yra dėlko jaudintis.

Taigi tegu Maskva ir toliau jaudinasi, o Pabaltijo tautos, ypač mes lietuviai, galime ir turime džiaugtis ir džiaugiamiesi dėkoti JAV-bių prezidentui Jimmy Carteriui, Valstybės sekretoriui E. Muskie'io, prezidento patarėjui valstybės saugumo reikalams dr. Z. Brzezinskiui, dr. Stephen Aiello ir kitiems pareigūnams, lietuvių draugams, kurie mums padėjo.

Kartu reikia džiaugtis, kad JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninės reikalų tarybos atstovai bus suradę tinkamą būdą laimėjimui atsiekti.

Tvarkant mūsų diplomatijos testinimo reikalus, dar iškilis visa eilė kitų problemų, kurios pareikalaus dar daug pastangų. Joms nugalėti reikės ir platesnės lietuvių visuomenės tautos. O kokios — paaiškės tada, kai Baltųjų Rūmų ir Valstybės departamento pareikšimas bus oficialiai paskelbtas ir kai jis bus pradėtas praktiškai vykdyti.

1949 metais Lenkijos ambasadoje, Paryžiuje. Iš k. Louis Aragon, ambasadorius Jerzy Putrament, Jules Supervitte ir Czeslaw Milosz (Milašius), tada buvęs Lenkijos ambasados spaudos atašė, dabar — Nobelio literatūros premijos laureatas.

KONCENTRACIJOS STOVYKLOS LIETUVOJE

JONAS DAINAUSKAS

Vakarų Vokietijoje, Uhlinden Seewis vietovėje esanti "Stephan Editions" leidykla išleido Avraham Shifrin "Vadovą po TSRS kalėjimus ir koncentracijos stovyklas". Šiuo metu yra išėjusi laida vokiečių kalba (UdSSR Reisefuehrer durch Gefaengnisse und Konzentrationslager in der Sowjetunion). Leidyklos suteiktomis žiniomis, berods, š.m. rugsėjo mėn. turėjo išeiti angliškoji laida, o vėliau dar kitomis keturiomis kalbomis. Knyga paruošta institucijos: "Research Centre for prisons, psychoprison and forced labor concentrations camps of the USSR", kuri randasi Zikhorn vietovėje, Izraelyje. Tą centrą suorganizavo ir šiam vadovui medžiagą surinko A. Shifrin, vadovaujama ekipa. Pats A. Shifrin, g. 1923 m. Maskvoje, teisininkas, buvo TSRS karo ministerijos juriskonsultas, generolas (jo tėvas 1937 m. buvo sušaudytas). 1949 m. Stalino parėdymu buvo sumintas ir nuteistas mirties bausme, kuri buvo pakeista į 25 metų kalėjimo bausmę. Kalėjimuose išbuvo keliolika metų. Iš stovyklos buvo paleistas 1967 m. 1971 m. jis išvyko į Izraelį. Apie pergyvenimus kalėjimuose ir stovyklose parašė (rusų kalba, 1973 m. išleista Vakarų Vokietijoje) knygą "Ketvirtasis matavimas", kurioje daug rašo ir apie lietuvius. Apie tą knygą 1977-78 m. du kartus buvo rašyta "Drauge". Praeitų metų vasarą prancūzų žurnale "Le Point" buvo įdėtas pasikalbėjimas su A. Shifrinu ir pateikta kiek medžiagos apie moteris bei vaikus kalinamus Sovietijoje, o taip pat buvo pranešta ir apie to vadovo rengimą. Apie tai irgi buvo rašyta "Drauge". Tam vadovui medžiagą sudaro duomenys apklausiųjų žmo-

nių, kurie yra kalėję Sovietijos kalėjimuose, stovyklose bei psichiatrinėse ligoninėse. A. Shifrin teigimu, viso iki 1979 m. pavašario buvo apklausiama apie 65,000 asmenų, dabar, daugumoje gyvenančių Izraelyje.

Knyga 376 p., "turistinio vadovo" formato ir išvaizdos su tų stovyklų, kalėjimų ir psichiatrinų ligoninių likalizacijos žemėlapiu, o taip pat Sovietinių respublikų, sričių, apygardų žemėlapiams ir daugelio stovyklų bei kalėjimų schemomis, fotografijomis. Daugumos kalininio vietų duoti adresai, kalinių skaičiai, o kai kur išvardinti vietų viršininkai bei pareigūnai, ypač pasižymėję žiaurumu ir t.t. Visa pateikta duomenis apie 1976 stovyklas, 273 kalėjimus ir 85 psichiatrines "įstaigas". Atskirai duoti 2 sąrašai: 1. stovyklų bei kalėjimų, viso 119, kuriuose laikomos moterys ir vaikai ir 2. "naikinimo stovyklos", viso 49, kurių daugumas yra surišta su urano kasyklomis. Visa toji vadovo medžiaga, visų pirma, skiriama turistams, keliaujantiems į Sovietiją, su gana smulkiais nurodymais kaip jie tas "vietas" gali pasiekti ir kuo ten pirmiausia susidomėti.

Lietuvoje (113-122 p. ir viena žinutė papildymo, 351 p.) turistams, sako, vertėtų pamatyti 11 koncentracijos stovyklų ir 7 kalėjimų. Schematiniame Lietuvos žemėlapyje nurodoma, kur tos "įstaigos" randasi. Vilniaus miesto schemoje nurodyta tų įstaigų lokalizacija. Taip pat pateikti jų stovyklų planai: — esančios Vilniuje, Rusų gatvėje, buvusio vienuolyno pastatuose ir Pravieniškiose. Jeigu, sako, Vil-

niuje, "nuo Gedimino aikštės pasuksite į Antakalnio gatvę, tai pavažiavus troleibusu Nr. 2 po 15 minučių, pasieksite kelių aukštų pastatą, psichiatrinę ligoninę, kurioje yra kalinama daug Lietuvos pilietinių teisių gynėjų". 117 p. randame: "Vilniaus mieste taip pat yra Vidaus reikalų ministerijos Baltiškoji divizija, specialus vienetas skirtas kovai su eventualiu sukilimu Lietuvoje, kuri nenorinti būti rusinama ir siekia nepriklausomybės". O 118 p. randame: "Lenino prospekte, gale į Gedimino aikštę, dešinėje pusėje, greitai rasite kavinę "Neringa", kurioje susitinka vietos jaunimas, tai irgi esanti pilietinių teisių gynėjų mėgiama susitikimo vieta. Tai, vienok, yra žinoma KGB ir už tai tas kavinės aptarnavimo personalą sudaro komunistiniai imigrantai į Sovietiją. Jie "vaidina" užsieniečių "vaidmenį" ir provokuoja svečius. Tačiau, atrodo, to dar nepakanka KGB, nes namuose kurie yra priešais tą kavinę, priimame aukštę, vienam nuo-

mininkui buvo atsakyta butas ir jame įrengta pasiklausymo ir užrašymo aparatūra; prie mažųjų kavinės staliukų, o ypač didžiųjų salėse nišose yra įrengti pasiklausymo mikrofoni". "Rusų gatvės" stovykloje yra radijo elektroninių prietaisų (skiriamų stovyklų "apsaugai") gamykla ir "mokslinio tyrinėjimo laboratorijos". Ten yra 1300 kalinių. Lagerio viršininkas yra pulk. Lukšas, o jo pavaduotojas pulk. Adumaitis. KGB operatyvinio skyriaus viršininkas yra pulkininkas leitenantas Novikov. "Mokslinio tyrinėjimo biuras vadovauja sadistas ir antisemitas Antanas Lumbas", to vieneto darbu prižiūri "Lietuvos Vidaus Reikalų Ministerio pavaduotojas pulkininkas Pročukanov". Laboratorijos aprūpintos Amerikos, Vakarų Vokietijos ir Japonijos moderniausiais prietaisais. Einant nuo Universiteto Trakų gatvės kairiajame šone yra didelis pastatas, kurioje yra Vidaus Reikalų ministerijos speciali mokykla, kurioje apmokomi apsaugos ir baudžiamųjų dalinių kontingentai, naudojami stovyklų apsaugai ir neramumų, sukilimų malšinimui. Sako, pažymėtina, kad daugumą tų "studentų" yra ne vietos žmonės o atgabentieji iš Uzbekistano, Tadžikistano, Turkmenijos, neturintieji jokių ryšių su vietos gyventojais.

Panevėžyje yra stovykla, kurioje kalinama daugiau kaip 200 moterų su vaikais ir kūdikiais. Jos dirba karišku uniformu be kitokių reikmenų siuivyklose.

Prie Pravieniškio, prie pat Kauno — Vilniaus geležinkelio, yra dvi stovyklos, kuriose kalinama 3000 kalinių ir kurie verčiami sunkiai dirbti čia pat esančiose baldų fabrike ir medžio apdirbimo kombinatė (kurioje, tarp kita ko, gaminami ir įvairūs medžio drožiniai suveniram). Ten pat, netoli Pravieniškio pamšikėje matomos atominės rakietos, kurių "silosus" kasė ir įrengė kaliniai. Šiauliuose yra dvi stovyklos, kurių kiekvienoje yra po 1500 kalinių, dirbančių vietos statybose bei pramonės įmonėse. Alytaus stovykloje yra apie 1000 kalinių. Jonavoje, 35 km į šiaurę nuo Kauno, 5000 kalinių statybos cheminių kombinatų. Ten taip pat yra ir moterų stovykla.

Sako, patys lietuviai (turistai) gali pasakyti, kad Lietuvoje beveik iš kiekvienos šeimos kuris nors yra buvęs stovyklose: rengė

Angolos laisvės kovotojų vadas Savimbi ir jo kariai

mininkui buvo atsakyta butas ir jame įrengta pasiklausymo ir užrašymo aparatūra; prie mažųjų kavinės staliukų, o ypač didžiųjų salėse nišose yra įrengti pasiklausymo mikrofoni". "Rusų gatvės" stovykloje yra radijo elektroninių prietaisų (skiriamų stovyklų "apsaugai") gamykla ir "mokslinio tyrinėjimo laboratorijos". Ten yra 1300 kalinių. Lagerio viršininkas yra pulk. Lukšas, o jo pavaduotojas pulk. Adumaitis. KGB operatyvinio skyriaus viršininkas yra pulkininkas leitenantas Novikov. "Mokslinio tyrinėjimo biuras vadovauja sadistas ir antisemitas Antanas Lumbas", to vieneto darbu prižiūri "Lietuvos Vidaus Reikalų Ministerio pavaduotojas pulkininkas Pročukanov". Laboratorijos aprūpintos Amerikos, Vakarų Vokietijos ir Japonijos moderniausiais prietaisais. Einant nuo Universiteto Trakų gatvės kairiajame šone yra didelis pastatas, kurioje yra Vidaus Reikalų ministerijos speciali mokykla, kurioje apmokomi apsaugos ir baudžiamųjų dalinių kontingentai, naudojami stovyklų apsaugai ir neramumų, sukilimų malšinimui. Sako, pažymėtina, kad daugumą tų "studentų" yra ne vietos žmonės o atgabentieji iš Uzbekistano, Tadžikistano, Turkmenijos, neturintieji jokių ryšių su vietos gyventojais.

Panevėžyje yra stovykla, kurioje kalinama daugiau kaip 200 moterų su vaikais ir kūdikiais. Jos dirba karišku uniformu be kitokių reikmenų siuivyklose.

Prie Pravieniškio, prie pat Kauno — Vilniaus geležinkelio, yra dvi stovyklos, kuriose kalinama 3000 kalinių ir kurie verčiami sunkiai dirbti čia pat esančiose baldų fabrike ir medžio apdirbimo kombinatė (kurioje, tarp kita ko, gaminami ir įvairūs medžio drožiniai suveniram). Ten pat, netoli Pravieniškio pamšikėje matomos atominės rakietos, kurių "silosus" kasė ir įrengė kaliniai. Šiauliuose yra dvi stovyklos, kurių kiekvienoje yra po 1500 kalinių, dirbančių vietos statybose bei pramonės įmonėse. Alytaus stovykloje yra apie 1000 kalinių. Jonavoje, 35 km į šiaurę nuo Kauno, 5000 kalinių statybos cheminių kombinatų. Ten taip pat yra ir moterų stovykla.

Sako, patys lietuviai (turistai) gali pasakyti, kad Lietuvoje beveik iš kiekvienos šeimos kuris nors yra buvęs stovyklose: rengė

Angolos laisvės kovotojų vadas Savimbi ir jo kariai

Angolos laisvės kovotojų vadas Savimbi ir jo kariai

Angolos laisvės kovotojų vadas Savimbi ir jo kariai

Angolos laisvės kovotojų vadas Savimbi ir jo kariai

Angolos laisvės kovotojų vadas Savimbi ir jo kariai

Angolos laisvės kovotojų vadas Savimbi ir jo kariai

Vorkutos bei Norilsko kasyklas, Kolymėje kasė auksą, Kazachstane — anglis, o Krasnojarsko bei Irkutsko taigoje mišką kirt. Papildymų skyriuje nurodoma, kad Kaune, psichiatrinėje ligoninėje esančioje Kuzmos gatvėje, yra laikomi politiniai kaliniai. Ten, sako, turistai turėtų paklausti apie Angelę Paskauskiene, kuri ten laikoma už tai, kad dalinusi patriotinius atsisaukimus, kuriuose buvo reikalaujama Lietuvos nepriklausomybės.

Vladas Sakalys, peržiūrėjęs tą Lietuvoje esančių stovyklų sąrašą nurodo, kad jame nėra čia pat prie Vilniaus, Veliucionyse esančios stovyklos, kurioje laikoma apie 300 paauglių.

Tarpe įvairių duomenų bei dokumentų yra: fotokopija kvito, liudijancio sumokėjimą 50 rublių baudos "už tikėjimą Dievu", o, taip pat kopija Rygos mieste, 1974 m. Latvijos "Glaslito" ("literatūros priežiūros įstaigos") "vyresniojo redaktoriaus" surašyto "akto" apie konfiskavimą biblijos Rygos pašte. Šventraštį nutarta sunaikinti, ji sudeginant.

Vadovus pateikia medžiagą ne apie Stalino laikais buvusias tokias įstaigas, bet apie dabar veikiančias.

DAUGĖJA KANKINIAI

Rusų žmogaus teisių gynėjas ir buvęs politinis kalinys, matematikas Leonid Pljušč, vienam italų žurnalui parašytame straipsnyje pažymi, kad sovietų Sąjungoje ir kituose komunistų valdomuose kraštuose Europoje pastaruoju metu padidėjo susidorojimai psichiatrinėmis priemonėmis su politiniais ir sąžinės bėlais. Pljušč rašo, jog vis dažniau vadinamieji disidentai yra įkalinami psichiatrinėse ligoninėse. Dėl to ir psichiatrinų ligoninių skaičius Sovietų Sąjungoje žymiai padaugėjo. Pljušč apskaičiavimu, nemažiau kaip tūkstantis, visiškai sveikų žmonių vien dėl jų politinių arba sąžinės įsitikinimų yra kalinami specialiose psichiatrinėse gydymo įstaigose. Straipsnio autorius tvirtina, specialų psichiatrinų ligoninių skaičius taip pat pagausėjo Vengrijoje, Bulgarijoje, Rumunijoje ir ypač Rytų Vokietijoje.

— J. Basanavičius surinko daug liaudies kūrybos, ją paskelbė ir išaukštino. Žodinė kūryba surišo su metraščiu, kronikų ir kitokių senosios literatūros kūrinių faktine ir legendarine medžiaga ir savo raštais praturtino tuomet buvusią labai skurdžią istorinio ir folklorinio žanro literatūrą. Tais raštais drauge su publicistiniais straipsniais carinės priepaudos laikais jis skatino savo amžininkus gerbti tautą, kelti jos kultūrą, branginti gimtąją kalbą.

Juozas Jurginis (iš Jonas Basanavičius)

KNYGA

JURGIS JANKUS

9

Tada, per naktį su savo rūpesčiu gerai išsivargęs, nepajuto, kaip paryčiais užmigo. Motina pažadino, kai jau pusytis buvo ant stalo, ir pats laukė ančiukus nešti. Ji palydėjo Simuką į Rūkę, o tėvas išvažiavo Pilypiui į talką šieno vežti. Tą dieną Simukas jokios knygos nebepasie. Vienas pasiliks ilgai tupėjo ant kranto ir žiūrėjo į savo visai judantį veidą vandenį, paskum nusilaužė karklo šakutę ir ją šmigodamas suko ratus apie kūdrą. Tą dieną, kaip ir visada, karklo pavėsy motina paliko uogienę pasaldytą ašotėlį vandens ir į kopūstlapį suvyniotą sviestu apteptą duonos riekelį. Kitais karta, motinos skarelei dar ne visai dingus anapus kalniuko, jis jau pradėdavo knibinėti duoną ir gurkšnoti kvapnų salstelėjusį vandenį, bet tą kartą jų net neatsiminė. Su kiekvienu Rūkės apsimukimu sprendimas darėsi vis tvirtesnis ir kartu paprastesnis. Kol motina melėskas, jis susirinko drabužius, pasiims ir batukus, kuriuos šį pavasarį Šmulkė padarė, išsinešė už daržinės, viską surišė į manos pilką skarelę, pakis po lentom, kad kas nerastų, guldamas kelnes pasidėjęs prie pat lovos ant kėdės, kai tik tėvai sumigs, tyliai išslinks lauk, pasiims ryšulį ir išeis. Kelias buvo visiškai aiškus. Iš pradžių eis takučiu Apyrubų pakraščiais, paskum pamiške, pro Liekno galą pasuks į šoną ir taruks Upelio lankomis, kol praeis Žirgačius, ir tik tada, perbrėdęs upelį, pasuks į

vieškelį. Galėtų ir tiesiai nuo Liekno įsukti į vieškelį, bet tada reikėtų eiti per Žirgačius, o juose daug piktų šunų, gali užpuolę sudraskyti. Vieškeliu eiti jau bus pats niekas. Ligi kito vakaro, o gal ir dar ligi kito pasieks Prūsus, iš tenai gi nebetoli marios, o už jų tuoj ir Amerika. Kurie tik ejo į Ameriką, visus Leizeris už kelių rublius pavėžindavo į Prūsus, ir Simukas gerai žinojo, kad juos veždavo tuo pačiu vieškeliu ir į tą pačią pusę, kur ir jis pats eis.

Kai viską suplanavo, net lengviau pasidarė. Atsiminė ir pietus. Karklo pavėsy atsisėdęs pasiskondėdamas suvalgė duoną, išgėrė vandenį, atsigulė aukštelininkas, emė žiūrėti į dangaus mėlynumą ir dairytis, ar nepamatys kokios žvaigždės. Senelis sakė, jog dvare sykį buvo vyras su tokio gerom akim, kad net vidurdienį žvaigždes matydavo.

Nors, rodos, težiūrėjo tik į dangų, bet akies kraštu pamatė per lauką atbėgančią Pirsų vyriausiąją. Pasuko galvą į šoną. Bėgo ne ji viena, paskui ją bėgo ir kitos dvi. Karvės edrinėjo Šlyninėje, o jos visos trys bėgo pas jį. Tik ko jos taip smarkiai pas jį bėgtų, dar ir karvės palikusios. Simukas net atsisėdęs pažiūrėti, ar neateina kas per laukus, gal Pirsis iš kur su lauktuvėm grįžta, o jos bėga pasitikti, bet laukuose nieko nebuvo matyti, tik toli pakrūmėje priristi arkliai lingavo galvas. Visi laukai buvo tušti.

Pirsukė visiškai uždususi priklė ir, vos atgaudama kvapą, sušuko:

— Pilypienė užmuše... Tavo dėdėnė...
— Kas? — išplėtė akis Simukas.
Jam pasirodė, kad dėdė Pilypas su ramentu bus pataikęs. Gal net tiesiai per galvą.
— Bernas.
— Bernas? Už ką?
— Už nieką. Jis veržė vežimą, kartis išsprūdo, Pilypienė ir nulėkė kartu su kartim. Ji apačioj, kartis ant jos. Ir užmuše. Tikrai užmuše.
— Visiškai?

— Gal ir visiškai. Vyras sulėkė, tuoj išvertė vežimą, šieno paliko tik drangose, Pilypienė įdėjo ir nuvežė namo.

Simukui toptelėjo, kad taip negalėjo būti, kad ta merga tik sugalvojo paerzinti. Tuo tarpu atbėgo ir kitos dvi. Jos stovėjo uždusios, pirštukus į burnas susikišusios, akis išvertusios. Simukas dar niekada nebuvo matęs tokių didelių akių, ir jam pasirodė, kad jos tik laukia, kol jis ims verkti. Tada jos pradės juoktis. Pradės visos iš karto. Bet jis ne toks, kad susimokėtų taip greitai apgautų. Kelis akimirksnius suko galvą, ką daryti, paskum paklausė:

— Ar matei?

— Nemačiau. Kur aš matysiu Šlyninėje karves ganydama. Mama pas Sešę šieną grėbė ir matė. Buvo visiškai arti. Tik už ežios, tai viską matė ir viską girdėjo. Pilypienė atpergusi kartį laikė, bernas veržė. Ji girdėjo, kaip Pilypienė pasakė: "Gal užteks. Kazin kas jau sutrėkėjo". "Ratai sugirgždėjo", — atsakė bernas. "Su neprivertu per Molyne pusę šieno išbarsytim". "Kad jau ir taip pirštai po kartim nebelenda", — dar pasakė Pilypienė. Kad būtų smarkesnis, būtų subarusi, bernui būtų to ir užtekę. Bet jis vis gražum, o bernas irgi su savo išmanymu: "Taip tik atrodo. Kai pradėsiu važiuoti, kai susikratys, tai ne tik pirštai, bet ir visas veršis galės palįsti. Aš tik dar vieną sykutį truktelsiu, ir galėsim važiuoti". Susimetė kilpą, įstė koją, pasikiškėjęs kai krestelėjo, tai visa kartis išlėkė į viršų, kartu su kartim ir Pilypienė. Tiesiai stačia galva į žemę, o kartis ant jos. Gerai, kad Pavaliai netoli krovė vežimą, tai tuoj atlėkė. Motina irgi nulėkė, bet ką jie begalėjo padaryti. Tada vyrai išvertė vežimą, paguldė ir nuvažiojo. Mama atbėgo pasakyti tavo motinai. Ji tuoj ir išlėkė pas Pilypus. Gali eiti ir tu. Mes karves atsivarysim arčiau ir paganysim. Nebijok, varnom nesulesinsim nė vieno. Ir mama sakė, kad tave paleistumėm.

(Bus daugiau)

LABAI RIMTA PROBLEMA

DR. BRONIS KASLAS

Valstybinio Archyvo durs Washingtono yra didžiausias durs pasaulyje: jos ištisai yra iš bronzos ir yra 49 pėdų aukščio. Abiejose laiptų pusėse ant sienų yra užrašai: "What is past is prologue" (praėjusis yra prologas) "Study the past" (studijuok praeitį).

Tas turėtų reikšti, kad mes turime tyrinėti kaip mes atsiradome ten, kur dabar esame ir tik tada žinosime, kur einame.

Savo laiku ir dabar gan gerai žinomas britų valstybininkas ir istorikas pareiškė, kad Jungtinės Amerikos Valstybės ištisai senosios Romos likimas. "Jūsų respublika", jis rašė, "bus nuniokota ir sunaikinta 20-me šimtme-tyje, kaip kad Romos imperija barbarų buvo sunaikinta 5-me šimtme-tyje, bet su tuo skirtumu, kad Romos prieštai — Hunai, Vandalai ir kiti — atėjo iš sve-tur. Gi jūsų barbarai bus jūsų pa-čių krašto žmonės, kurie bus jūsų institucijų produktas."

Taip prieš 138 metus pranašo anglų istorikas ir valstybininkas Macauley, autorius garsios knygos "Romos žlugimas".

Jis aiškino kaip tas įvykis ir kaip vėl įvyks. Roma sugriuvo kai jos provincijos buvo ekonominiškai išsemtos aukštais mokesčiais, kad išlaikytų didesni armijas ir sosto biurokratiją, kuri kyšiais ir korupcija išvogė žmonių turta. Nuolaidos (appeasement) priešams atidarė jiems vartus į Romos saugumo teritorijas. Quintus Fabius Maximus, pravaržuotas "Cunctator" (atidėliotojas - vilkintojas) klaidingai manė nu-galėti Hannibalą šaltuoju karu. Svetimšalių masinė infiltracija į provincijas atskleidė romėnų vie-nalytiškumą ir charakterio ver-tybes. "Panem er circenses" (duonos ir žaidimų) — welfare state - politika su maiku pinig-čių produktų, ekonomiją ir išleptintą aptingę romėnai paga-liau atsisakė dirbti ir kovoti už savo kraštą.

Romos praeitį analizuodamas Lord-Macauley Amerikai pranašo kur ji eina ir kur ji bus po 150-200 metų. Kai kurie Ameri-kos istorikai ir dabarties simpto-mai yra stebėtinai gerai Lordo Macauley atspėti. Aukšti mo-kesčiai slepia ekonominį sektorių ir dirbančius žmones. Baimė, ne-tikrumas, nesusitikėjimas savo jėgomis, karinis ir ekonominis rė-jimas abejotinų sąjungininkų;

SKAUTAI

(Atkelta iš 2 pal.)

Moderūs v.s. Jonas Paro-nis. Šalia simpoziumo numat-tyta ir įdomi staigmena. Visi skautininkai-kės bei įvairaus amžiaus ir laipsnių tuntu vadijų nariai yra maloniai kviečiami sueigoje dalyvauti. Pradžią 11 val. ryto. Vieta — Jaunimo centro 203 kmb.

Būna ir taip!

Kartais rūgojame, kad mūsų periodiniai leidiniai vėluoja, redaktoriams ar spaustuvėms nespėjant laiku atlikti savo įsipareigojimus. Tačiau išėjė iš spaudos jie tuoj pat yra išsiuntinėjami prenumera-toriams ir skaitytojams. Pirmą kartą turbūt atsitinka taip kad iš spaudos išėjė leidinys jau daugiau mėnesio guli spaustuvėje, laukdamas kada ekspeditoriai pagaliau teiks jį atsiimti ir išsiuntinėti. Taip atsitiko su ASS leidžiamu „Mūsų Vytio“ žurnalu. Redak-torius nuolat bombarduoja-mas skaitytojų telefoniniais užklausimais kas atsitikė su paskutiniuoju „Mūsų Vytis“ numeriu, vis dar tikisi, kad ekspeditoriai sukuris ir žurnalą išsiuntinė dar prieš lapkričio 8 d. įvykstančią ASS metinę šventę. Broliai, sesės — ekspe-ditoriai sukruskit!

pavojuje demobilizavimas savo karinės jėgos, jaunimo atsisaky-mas dalyvauti krašto ir jo inte-esų gynime; "welfare" — gerbu-vis naikinys iniciatyvą, darbin-gumą ir produktumą, darbin-kinų, valdininkų ir net moky-tojų masiniai streikai dezorgani-zuoja gamybą, demoralizuoja jauną ateities kartą.

Tai tik dalis simptomų, kurie mus visus vertia susimąstyti apie Macauley pranašystes ir Ameri-kos ateitį.

Yra tiesa, kad atominiame am-žiuje "Power politics" — jėgos politika turi būti labai atsargi ir racionaliai bet tas nereikia, kad vienašalis šios politikos atsisaky-mas užtikrintų taiką ir saugumą. Šiandien nėra rimtos gresmės atominei konfrontacijai, bet yra rimta galimybė priešišku jėgu laimėjimui konvencinėmis prie-monėmis strateginiuose ir ekono-miniuose pasaulio punktuose, ku-rie nulemtų Vakarų likimą.

Prezidentinių rinkimų akyvaiz-doje mes naujėji Amerikos pilie-čiai lietuviai turėtume į savo se-nosios ir naujosios tėvynės ateitį žiūrėti kaip į vieną neišskiriamą

problemą: be galingos ir pasek-mingos Amerikos nebus ir laisvos Lietuvos. Tik visų masinis daly-vavimas rinkimuose ir politinėse įtakose gali užtikrinti ir Amerikos ateitį ir Lietuvos problemos pa-sekmingesnį sprendimą.

Tik vienas balsas kiekvienoje rinkiminėje apylinkėje nuspręs, kas bus Jungtinių Valstybių pre-zidentas. Taip, vienas balsas. Iš-vaizduokite, kokią galingą ginklą kiekvienas balsuotojas turi savo rankose. Tik vienas balsas dau-giau 1948 metais būtų išrinkęs prezidentu Dewey, 1960 metais vienas balsas daugiau būtų iš-rinkęs prezidentu Nixoną; tik vie-no balso persvara Senate Texas buvo priimtas į Jungtines Valsty-bes, tik vieno balso persvara Tho-mas Jefferson buvo išrinktas pre-zidentu, ir t. t.

Jau net Platonas žinojo, kad "blogio valdžia yra žmonėms bausmė už jų indiferentiškumą viešose politikos reikaluose".

NUTEISĖ S ŽUDIKUS

Teismas rado kaltus tris jau-noliuos nužudžius Laurą Ho-ward, 17 m. Nuteisti A. Grant, 20 m., Th. Horbacz, 18 m., taip pat Suzanne Nevarez, 19 m.

A. + A. WALTER SUBAITIS

Gyveno Cicero, Illinois.
Mirė spalio 28 d., 1980 m., sulaukęs senatvės.
Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 70 metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukte Loretta Cuff, sūnus Richard Subaitis, marti Kay, anūkait Catherine Lorr, Mickey, Kevin ir Mary-beth Cuff, Richard, Kathy ir Dan Subaitis, proanūkas Michael Lorr, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklaušė Sv. Vardo dr.-jai, Cicero Senior Citizens Club, Oak Park Senior Citizens Club ir Disabled American Veterans.
Kūnas bus pašarvotas ketvirtadienį, 2 val. popiet Vasaitis-Butkus koplyčioje, 1446 S. 50th Ave., Cicero. Laidotuvės įvykis penktadienį, spalio 31 dieną, iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Sv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Vietoje gėlių prašoma aukoti St. Joseph's Home for the Aged, in Palatine, Illinois.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Dukrė, sūnus, marti, anūkait ir proanūkait.

Laidotuvių direkt. Vasaitis-Butkus — Tel. OL 2-1003.

A. + A. VIKTORAS REPEIKA

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė spalio mėn. 28 dieną, 10:40 valandą ryto.
Gimė Rusijoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Barbara (Nowak), 2 dukte-rys Victoria ir Ann, motina Grasiela, 2 seserys Bronė Kremerienė su vyru Albertu ir šeima bei Emilija Valancienė su vyru Liudu ir šeima, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas ketvirtadienį, 2 val. popiet Petkaus Mar-quette koplyčioje, 2533 West 71st Street.

Laidotuvės įvykis penktadienį, spalio 31 dieną, iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėtas į Svč. M. Marijos Gim. no parapijos bažny-čią, kurioje vyks gedulingos pamaldos už vėlionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, dukters, motina ir seserys su šeimomis.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus — Tel. 476-2345.

A + A Marija Mickienė

Sulinskaitė

Gyveno Chicagoje, Illinois, Marquette Parko apyl.
Mirė spalio 28 d., 9:38 val. ryto, sulaukus 78 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Vilkaviškio apskrityje, Gezių valsč., Rados kaime.
Amerikoje išgyveno 31 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Albinas, sūnus Vytautas, marti Regina, anūkas Vidmantas, sesuo Teofilija Čepulionienė su vyru Marcelinu, giminės: Damutė Širvaitienė, Birutė Juodėdienė ir Ona Juodėdienė; Lietuvoje sesuo Ona Lakonienė su šeima, brolis Kazimieras Sulinskas, brolėnė Marija, ir 2 brolėnės su šeimomis, krikšto sūnūs, Algirdas ir Ramutis Petrauskai su šeimomis, uošvė Ieva Mickienė, svogeris Vitas Mickus, svogerkė Anelė Šnaustienė; ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklaušė Marquette Parko Liet. namų Sav. dr.-jai ir Balfui.
Kūnas bus pašarvotas trečiadienį 2 val. popiet Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Laidotuvės įvykis penktadienį, spalio 31 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Svč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Vyras, sūnus, marti ir anūkait.

Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus — Tel. 476-2345.

Jie visi gyveno su nužudyta, buvo užmaugta elektros viela. tačiau kilus pavydui dėl įtaria- Jos kūnas kovo mėnesį rastas- mų ryšių su vaikinais, Laura įmestas į Des Plaines upę.

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad Lietuvoje mirė mūsų brangus ir mylimas brolis

A. + A. ALBERTAS ŠČIUKA

Kilimo Rokiškietis, ilgus metus gyveno Šiauliuose.

Amžinam poilsiui buvo pašauktas spalio mėn. 26 d., 1980 m.

Didžiai prislėgti liūdesyje, likome šioje šalyje — sesuo Genovaitė Rutkauskienė su šeima Chicagoje ir se-suo Felicija Gaidelienė su vyru Bostone, taip pat daug giminių Lietuvoje.

PENKIOLIKOS METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A. KAZIMIERAS MIŠKINIS, Sr.

Mirė 1965 m. spalio 29 d.

Palaidotas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Taip pat prisimenamas

A. + A. KAZIMIERAS MIŠKINIS, Jr.

Nors laikas tęsiasi, bet aš niekada negalėsiu už-miršti mylimo vyro a. a. Kazimiero, Sr. ir mylimo sū-naus a. a. Kazimiero, Jr. Lai gailėstingas Dievas sutei-kia jiems amžiną ramybę.

Už jų sielas šv. Mišios bus atnaujaunamos: T. Mari-jonų koplyčioje, Chicagoje per visas šventes, Servants of Mary, Berwyne, St. Jude Shrine, Maryland, Francis-can Friars, Wisconsin, St. Joseph Indian School, S. Da-kota, ir trejos šv. Mišios Aušros Vartų bažnyčioje, Vilniuje.

Maloniai prašau visus — gimines, draugus ir pažį-stamus pasimelsti už a. a. Kazimiero Miškinio, Sr., ir Kazimiero Miškinio, Jr., sielas.

Nuliūdusi žmona ir motina

Marida

A. + A. JACOB GINDELS

GENDVILAS

Gyveno Wichita, Kansas. Anksčiau gyveno Chicagoje, Bridge-porto apylinkėje.

Mirė spalio 27 d., 1980 m., sulaukęs 84 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime podukra Florence Zoladz, 2 sū-nėnai kun. Jonas Rusteika ir Steven Rusteika su žmona Mildred, gyv. Bostone, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas trečiadienį, 2 val. popiet Phillips-Laba-nauskas koplyčioje, 3307 S. Lituania Avenue.

Laidotuvės įvykis ketvirtadienį, spalio 30 dieną, iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje vyks gedulingos pamaldos už vėlionio sielą. Po pamaldų bus nu-lydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Podukra ir sūnėnai.

Laidotuvių direkt. Tomas J. Labanauskas — Tel. YA 7-3401.

Ten, gražioj Palangoj, buvusiam nuosirdžiam ben-dradarbiui

A. + A. mok. MIKUI PANARUI

iškeliavus Amžinon Tėviškėn, Jo brangią žmoną, buvusią bendradarbę MILDĄ, sūnus — ARVYDĄ ir RAIMUNDĄ su šeimomis guodžiame ir raminame Viešpaties žodžiais— Kas į Mane tiki, tas gyvas bus ...

EVA ir MARTYNAS KLEINAIČIAI
bei dukra IRENĄ su ŠEIMA

Gauta telegrama iš Lietuvos, kad 1980 m. sausio 13 d. mirė mano brolis

A. + A. PETRAS ŠLIKAS

Palaidotas Pajevonio kapinėse.

Spalio 9 d. mirė mano sesutė

A. + A. Anelė Vabalienė - Šlikaitė

Palaidota Kybartų kapinėse.

Gimines, draugus ir pažįstamus prašome mirusius prisiminti maldose ir mintyse.

Brolis Stasys ir Teresė Šlikai

DRAUGAS, trečiadienis, 1980 m. spalio mėn. 29 d.

Nepriklausomos Lietuvos diplomatai

A. + A. BRONIUI DAILIDEI

mirus,

jo sūnų VYTAUTĄ, marčią JOANĄ ir anūką ARVYDĄ, kartu liūdėdami, nuosirdžiai užjaučiame.

MAGDALENA ir JONAS STANKŪNAI

A. + A. MIKUI PANARUI mirus, nuosirdžiai užuojautą žmonai, sūnams, mar-čioms ir anūkams reiškia

INA DUČMANAITE
PETRAS PALUBINSKAS

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. Rēpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUOMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

APLINK MUS

× Vytautas Vidugiris, Liet. skautų brolijos vyriausias skautininkas, buvo iš Los Angeles į Chicago atvykęs. Lankė savo artimuosius, posėdžiavo su skautų vadovais, dalyvavo Liet. Bendruomenės IX tarybos sesijos darbuose. Užsukęs į "Draugą", apsirūpino lietuviškomis knygomis, tarėsi su dienraščio vadovu. Į Los Angeles sugrįžo vakar.

× Ketvirtosios Mokslo ir kūrybos simpoziumo vakaronėje, šį penktadienį, spalio 31 d. 7:30 val. vak. dr. Rimkauskas Nemickas kalbės apie medicinos mokslų reprezentavimą simpoziume, o dalininkė Zita Sodeikienė apie Lietuvos moterų dalininkų simpoziumo metu rengiamą parodą, kurios tema "Senosios Lietuvos dievų mitologiniai simboliai".

× Tėvų Marijonų bendradarbių apskrities metinis parengimas bei žaidynių popietė įvyks lapkričio 2 d. Veinuolyno patalpose, 6336 S. Kilbourn Ave., 1 val. p. p. Kvietiami visus, įvertinančius Tėvų marijonų darbus Amerikoje, Argentinoje, Marianopolje, atsilankyti ir suteikti jiems moralinės ir finansinės paramos.

× Lietuvos bažnyčių nuotraukų vis daugiau prisiūnčia malonūs taktininkai serijinio veikalo apie Lietuvos bažnyčias autoriui. Pastarosiomis dienomis jų atsuntė: Anicetas Grigaliūnas, Vytautas Lazauskas, Elena Mickeienė, Gailutė Valiulienė (visi Chicago). Pirminis iš Australijos atsiųs J. Račiūnas, atsiųsdamas gerų Krekenavos bž. fotografijų. Autorius visiemis dėkoja už talką. Jei dar kas nuotraukų turėtų, malonėkite atsisiųsti Br. Kvikiui, "Draugo" adresu.

× Julius Ringus, čikagieškis, gavęs iš "Draugo" kalėdinių kortelių siuntą, atsuntė malonų laiškelių ir 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× Dr. Albina Panušienė, čikagieškė, atsuntė 10 dolerių auką. Esame jai labai dėkingi.

× Agronomo, šaulio bei savanorio a. a. Juozo Dublio penkerių metų mirties sukakčiai paminėti, už jo sielą bus atnašaujamos šv. Mišios lapkričio 1 d., šeštadienį, 9:30 val. ryto T. Jėzuitų koplyčioje. Prašome draugų bei pažįstamus prisiminti jį maldose.

Zmona ir Sūnūs (pr.).

× Nepagrindiniams — Nėmokamai klausia patikrinama penktadieniais nuo 10 v. r. iki 4 val. popiet, adr.: 3042 W. 63 St., Chicago, Ill. Tel. 776-3189. Parduodami ir taisomi visų firmų klausos aparatai. Baterijos už pusę kainos. Zenith firmos ausiniai aparatai. Robert Stensland & Associates, 950 Lake St., Oak Park, Ill. Atidara tik pirmadienį, ketvirtadienį ir šeštadienį. Tel. 848-7125. (sk.).

× Dariaus - Girėno mokyklos balius Jaunimo centre, lapkričio 1 d., 7:30 val. vak. Gros "Vyties" orkestras. Rezervacijom telef. 323-6302 ir 682-1965. (pr.).

× Velinių proga tradicinės šv. Mišios, kurias atliks Tėvas J. Borevičius, SJ, T. Jėzuitų klyčioje ir apeigos prie paminklo bus lapkr. 2 d. sekmdienį, 7 val. vak. Birutininės ir Ramovėnai kviečia visuomenę dalyvauti. (pr.).

× Laikų Lietuvos popietė su kelių nuotraukomis, skaidėmis ir filmu bus lapkričio 1 d., šeštadienį, 7 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Maloniai kvietiami visus atsilankyti. (pr.).

× Angelė ir Albinas Karniai iš St. Petersburg Beach, Floridos, visuomenininkai ir nuosirdūs įvairių organizacijų darbuotojai buvo atvykę į Chicago ir dalyvavo JAV LB IX tarybos II sesijoje. Lydimi Reginos Sriubienės aplankė "Draugą", kur netikėtai susitiko šia dirbančius, iš senų laikų pažįstamus. Taip pat trumpai pasidalino žiniomis apie galimybes įsikūrimo Floridoje, ypatingai St. Petersburgo mieste. Angelė Karnienė sėkmingai vedė dvejus namų pirkimo ir pardavimo — Florida Real Estate įstaiga ir savo tautiečiams maloniai padeda visuose reikaluose.

× Lietuvos literatūros dviejų mėnesių paskaitų pabaigtuvės įvyks šiandien 7 val. vak. Chicago miesto bibliotekos patalpose 6120 S. Kedzie. Savo kūrybą skaitys Julija Švabaitė ir Kazys Bradūnas. Jų poezijos vertimus anglų kalbon rečituos akt. Daiva Markelytė. Po to vyks simpoziumas — bendras paskaitų serijos įvertinimas. Visi kviečiami.

× Chicago šauliai Vėlinių dieną, lapkričio 2 d., norintieji vykti į Liet. šv. Kazimiero kapines ir neturintieji susisiekimo priemonių, prašomi susirinkti 11 val. ryto prie Šaulių namų, o Marquette Parko apylinkėje gyvenantieji, prie liet. parapijos bažnyčios. Šauliai, turintieji automobilius, prašomi įsipaigoiti padėti savo susisiekimo priemonėmis. Išskilmėse dalyvausime uniformuoti.

Prof. Juratė Izokaitytė kalba Los Angeles, Lietuvos dienos metu. Nuotr. A. Gulbinsko

× Alicijos Rūgytės ir G. Meiluvienės, pasišventusių Putnamo seselių rėmėjų, pavarės, per klaidą, bet ne dėl redakcijos kaltės, buvo praleistos. XIX metų pabėgimo aprašyme, Mokslo skyriuje. Atsiprašome.

× Uršulė Skrebutėnienė, uoli ir simpatinga Marquette Parko gyventojas, spalio 12 d. buvo pasveikinta ir apdovanota savo draugų, minint vardo dieną. Be to, lapkričio 3 d. U. Skrebutėnienė išvyks į Havajus savo mielos draugės Slenos Šuopienės aplankyti. Linkime Uršulei sulaukti daug linksmų vardinų ir sėkmingos kelionės.

× Aukų po 3 dol. atsuntė: J. Sakalauskas, Jonas Valaitis, M. Zymantas, Stasys Vaičaitis, Ant. Gripas, S. Janulis. Visiems dėkojame.

× Kazimierietė ses. Damionai šv. Kryžiaus ligoninėje buvo padaryta sunki operacija. Ligoninėje taip pat paguldyta ses. Adelė.

× Dekodami už korteles, aukų po 5 dol. atsuntė: A. Bušmanas, R. Gineitienė, I. Sankus, V. Valys, V. S. Gumauskas, Henrikas Spingys, kun. Antanas Žvinklys, Kazys Milleris, A. Biežienė, B. Juodis, V. Mikutis. Visiems maloniai dėkojame.

× Kazys Ramanauskas, čikagieškis, atvykęs į "Draugą" domėjosi dienraščio paruošimo darbais. Paliko 12 dol. auką. Labai ačiū.

× Jonas ir Vanda Prunskai, čikagieškiai, parėmė savo dienraštį auką. Ačiū.

IS ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESE

— Floridos, Pietinio Atlanto pakraščio šaulių kuopa "Aušra" ruošia Lietuvos Kariuomenės minėjimą, kuris įvyks lapkričio 22 d., šeštadienį, 12:30 val. N. Federal Hwy, Sweden House, Fort, Lauderdale, tarp Commercial buv. ir Atlantic buv. Po minėjimo bus vaišės - priešpiečiai. Apie dalyvavimą valdyba prašo pranešti iki lapkričio 21 d. J. Paškui telef. 946-4389, O. Rudaitienei tel. 943-9735 arba K. Pautienai tel. 782-0395.

— Walter R. Roberts, vykdomasis Board of International Broadcasting direktorius, rugsėjo 9 d. laišku painformavo JAV LB Visuom. reikalų tarybos pirm. Miuncheno ir JAV-es neįskelti Radio Liberty pabaltiečių skyriaus. Nutarimas padarytas priėjus nuomone, kad išskelimas būtų nenaudingas „nei Radio Free Europe (Radio Liberty), nei JAV-ų užsienio politikai“. Laiške taip pat teigiama, kad RFE-RL direktorių tarybos pirm. John Heyes sutiko su International Board of Broadcasting sprendimu ir savo rūpių pabaltiečių skyrius išskelti New Yorką atsiėmė. Kiek anksčiau Baltųjų rūmų patarėjas dr. Stephen R. Aieilo Alg. Geč taip pat atskiru raštu painformavo apie minėtą sprendimą. JAV LB-nė tesia pastangas lietuvių transliacijas iš Miuncheno sustiprinti, padidinant siųstuvų galingumą, tarnautojų skaičių lietuvių skyriuje, išjungiant lietuvių skyrių iš „tautybių divizionų“. Paskutiniu metu atveju lietuvių skyriaus vadovas būtų tiesiogiai priklausomas Radio Liberty direktoriui.

OKUP. LIETUVOJE

— V. Zalakevičius ir rež. A. Grikevičius kuriamas filmas apie Priešpriešio tragediją tėra tik įpusėtas ir susiduria su katro problemomis. Senasis Lietuvos kaimas okupantų jau sunaikintas. Naujosios gyvenvietės jau neturi būdingų Lietuvos kaimui bruožų: šiferio stogai, radijo ar televizijos antenos netinka senojo Priešpriešio vaizdai. Filmuojama Rumšiškių buties mūzejų, kur yra senų kaimiškų pastatų, bet nėra kaimo gatvės. Dėl to filmuotojai netrukus persikels į Gudijai priskirtą seną Zervynų lietuvišką kaimą. Ten busiančios kurtamos masinės scenos, talkinsia net rusų kariai.

VOKIETIJŲ

— Vasario 16 gimnazijos Evangelikų jaunimo ratelis spalio 5 d. surengė tradicinę metinę iššlyką. Ekskursija aplankė Reino upės slėnį — Loreley, Ruedesheimą ir Mainą. Ekskursiją suorganizavo ilgametis Vasario 16 gimnazijos bičiulis evangelikų kun. Fr. Skėrys.

CHICAGOS ŽINIOS

PIRMAS SNIEGAS

Šeštadienį, spalio 25 d., Chicagoje, ėmė rodytis pirmos sniegulės. Tai pirmas sniegas mūsų mieste nuo balandžio 24 dienos.

PAGROBĖ MAŽYTĘ

Kompozitoriaus H. Mancini 4 m. dukraitė buvo pagrobta nuo motinos, kai Chicago parkoje buvo išėjusios pasivaikščioti. Manoma, kad pagrobė mergytę tėvas, kuris atsisakyęs gyvena Los Angeles mieste.

PARDUODA INKSTĄ

Nigerijos studentas Gaul The-nacho, 22 m., studijuojas Chicago miesto centro kolegijoje, pasiūlė parduoti vieną inkstą, kas duos lėšų užbaigti studijas. Manoma, kad susiras lėšų jam ir be tos operacijos.

DAUG SUVAŽIAVIMŲ

Chicagoje tiek gausu suvažia-vimų, kad perėitį savaitę čia buvo atvykę 65,000 suvažia-vimo dalyvių.

NAUJAS ĮSIRADIMAS

Chicago universitetas išvystė naują aparatą, kuriuo galima daug sėkmingiau tirti smegenis.

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

MOKINIAI — GAMTOS DRAUGAI

Lietuvos gamta yra labai graži. Ten yra daug gražių miškų, ežerų, upių, upelių, kalnelių ir piliakalnių. Lietuvoje nebuvau, bet man pasakoję tėveliai. Daug sužinojau iš knygų apie Lietuvos gamtą.

Ežeruose galima žuvalti, mau dytis. Aš mėgstu maudytis, plaukyti. Mokiniai labai džiaugiasi ir myli gamtą, nes jie daug laiko praleidžia gamtoje. Mokiniai va sarą mėgsta sportuoti laukuose, važinėti dviračiais. Žiemą čiūžti ant ledo ir su pašliūžomis leistis nuo kalno. Jie mėgsta būti miškuose. Ten yra visokių žvėrelių didelių ir mažų.

Mokiniai mėgsta ežerus. Ten jie moudosi, žuvalia ir laivais plaukia. Gamta yra mūsų draugė.

Saulė Brakauskaitė, Dariaus Girėno lit. m-los 8 sk. mokinė

ŽEMĖS DREBĖJIMAS

Vieną dieną, kai mes mokėmės Lietuvos geografiją, aš pajutau drebėjimą po kojomis. Nežinojau, ar draugė pajuto, todėl aš jai nieko nesakiau. Truputį vėliau buvo dar kitas drebėjimas, bet stipresnis. Draugė tada manęs paklausė:

— Rūta, ar pajutai tą drebėjimą?

Tuojuo kitas... visa klasė išsigando ir pradėjo kalbėtis. Mokytoja supuko ir uždavė mums daug darbo. Dar blogiau, kad turėjom viską pabaigti rytienai. Vienas mokinytis atsisėjo ir paaiškino mokytojai, kad visi mokiniai pajuto žemės drebėjimą. Ši mums netikėjo, kad galėtų žemė drebėti. Kai ji mums šnekojo, ji irgi pajuto, bet ji nenorėjo mus išgąsdinti, tai tik pasakė, kad kas nors kažką dirba su didelemis mašinomis. Daugiau apie drebėjimą nešnekėjome, o toliau klausėmės apie Lietuvos kariuomenę.

Skambutis suskambėjo. Visi išbėgo lauk. Mokytoja nuėjo pas seselę vedėją ir jai pasakė apie drebėjimą jos klasėje. Seselė vedėją atėjo į mūsų klasę ir pasakė, kad buvo darbininkai, kurie dirbo lauke priešais šv. Kryžiaus ligoninę su stipriais įrankiais. Visi atsigavo ir sprendė matematikos uždavinius.

Rūta Predkelytė, Marquette Parko lit. m-los 8 sk mokinė

KARLĖ NUSKRENDĖ Į DISNEJŲ PASAULĮ

Gal jūs girdėjote apie Karlę, kuri lakiojo 7-aukštyn buteliu. Vieną rugpjūtio penktą dieną Karlė nutarė skristi nežinodama kur atsisiras. Ji skrido į šiltą kraštą. Kai pamatė gražius, gyvulių formose apkrūptus krūmus, nutarė nusileisti. Niekas nežino, kas atsitiko 7-aukštyn buteliui, bet staiga jis pradėjo kristi. Krito, krito, net galva Karlėi apsisuko. Kai ji atsigavo, pamatė, kad plaukia ant 7-aukštyn butelio tamsia me urve.

Staiga ji pamatė piratus ir labai išsigando. Vieni piratai šaukė vienas į kitą, kiti dainavo, gaudė gražias mergaites, dar kiai gavo šluota per galvą iš storos ponios, o dar kiti sėdėjo kalėjime ir mėgino kaulu išvilioti rakta iš šuniuko. Galop Karlė išplaukė į saulėtą pasaulį. Staiga ji pamatė Peliką Mikį. Tada ji suprato, kad piratai netikri, nes ji buvo patekusi į Disnejaus pasaulį.

Gida Zikaitė, 4tas sk. Bostono lit. m-la ("Švilpukas").

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

MOKINIAI — GAMTOS DRAUGAI

Piešė Vita Spakevičiūtė, V kl.

RUDUO

Lapai geltoni, raudoni, rudi; Kažin kaip ilgai bus jie margi? Būk, vėjel, tu ramus, Nepajudink lapelius. Šungribiai ir baravykai Sveikina visus miške, O mažytė voverytė Riešutukus rankioja. Vaikai skuba į mokyklą, O paukšteliai į pietus. Rudenėlio vėjas piktas, Šaldo mūsų veidelius.

Viktoras Izokaitytis, VI sk. K. Donelaičio lit. m-la

MANO KATĖ

Aš jau moku rašyti. Moku ir skaityti. Aš turiu katę. Jos vardas Zufa. Aš myliu savo katę. Aš žaidžiu su Zufa.

Nėrijus Vidmantas, Rochesterio lit. m-los mokinys, („Plunksna“)

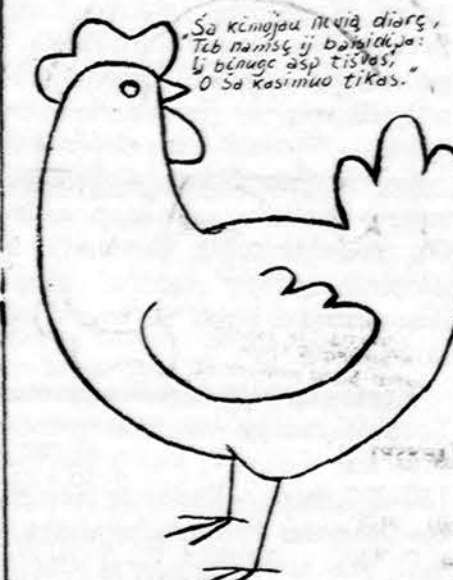
daiktai čia yra nupiešti? Už kiekvieną atpažintą daiktą ir teisingai lietuviškai parašytą, gausite po vieną tašką.

IV.

Kas jūsų tėvynė? Iš 18 vienosdo ilgumo pagalvokite ar degtukų sudėkite savo tėvynės vardą, o atlikto darbo piešinį atsiųskite redaktoriui.

(5 taškai)

V.

(Žiūrėkite piešinį). Prie vištos yra turpmas eilėraščių. Kaip žinote, vištos nemoka gerai rašyti. Tad parašykite taip, kaip Vyte Nemu mēlis rašė. Vištą nuspalvokite. Už teisingai ir gražiai atliktą darbą gausite (10 taškų).

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Gulinciam ant nugaros vaiku spaudo pilvelį ir dainuoja: „Minku minku pyragėlius, Atvažiuos kunigėlis — Reiks duot, nermelnot Ir į ranką pabučiuot“. Įvairūs pasisakymai: Sako pasako — pašmukš į žaką (maišą). Tiesia, kad kumelė liesa. Tokios tiesos grikių košės. Už juodą daugiau duoda. Gana gana, kad tu pana. Draugo lengviau netekti negu jį surasti.

Lietuvių priežodis

BALIONAS

Vieną dieną berniukas norėjo baliono. Jis paklausė mamytės, ar jis gali turėti balioną. Mama sakė: „Gerai, mes eisime į krautuvę ir nupirksime balioną“.

Andrė Meškauskaitė Hamiltono "Vysk. M. Valančiaus" lit. m-los mokinė. Kana. ("Jaunystės aidai").

I

(Žiūrėkite brėžinį). Pradėkite nuo raidės M ir eikite aplink apskritimą laikrodžio rodyklę kryptimi rašydami kas antrą raidę į centro langelius. Kai pripildysite langelius, susidarys keturių žodžių sakiny, kurį atskirai parašykite.

(5 taškai)

II

Name yra šeši aukštai. Atspėkite, keli kartus laiptų atstumas į šeštą aukštą yra ilgesnis už atstumą (tais pačiais laiptais) į trečią aukštą? Tarp kiekvieno aukšto yra vienosde skaičius pakopų.

(10 taškų)

III

(Žiūrėkite piešinį). Kokie

